



JEUGD EN MUZIEK STELT VOOR

EDUCatieve BIJLAGE

DE FEE IBACHÉ



foto©Dieter Telemans

# EDUCATIEVE BIJLAGE

Ook voor nieuwkomers

## DE FEE IBACHÉ COOL COMPANY VZW

### COOL Company

“Cool Company” vzw wil kinderen stimuleren, inspireren en motiveren in hun muzikaal-artistieke ontwikkeling. Ze organiseert educatieve workshops, animaties en voorstellingen rond muziek in kleuter- en lagere scholen, culturele centra en op andere locaties. Cool Company werkt ook muzikale projecten uit rond muziek en taal in immersie-scholen of voor anderstaligen.

Andere producties zoals “Boem bam beuk” voor kleuters en “Prinses Kasja” voor lagere schoolkinderen waren veelvuldig te zien in binnen- en buitenland. In oktober 2009 werd de voorstelling “Prinses Kasja” zelfs uitgenodigd om op het internationaal muziektheater festival voor kinderen “100,1000,1000 000 stories” te spelen in Boekarest. De muzikanimateurs van Cool Company kunnen geboekt worden voor het muzikaal omkaderen van uw themafeesten en pedagogische activiteiten.



### DOEL EDUCATIEVE BIJLAGE

De doelstelling van deze educatieve bijlage is tweeledig. Enerzijds biedt de bijlage werkvormen aan om de kinderen voor te bereiden op de voorstelling en om achteraf rond het thema aan de slag te gaan. Anderzijds zijn er ook een aantal muzikale spelletjes en werkvormen samengesteld om anderstalige kinderen vertrouwd te maken met de woordenschat en betekenis van onze voorstelling. Het is zeker niet de bedoeling dat ze de teksten foutloos kunnen meezingen.

### LEGENDE



voorbereidingsoefeningen



verwerkingsoefeningen



oefeningen voor nieuwkomers

## INHOUD

### 1. Verhaal ter info leerkracht

- 1.1 De fee Ibaché woont in het land van Ibaché
- 1.2 Janee's, de twijfelaars
- 1.3 Njamko's, snoepen en smullen
- 1.4 Wooplish, waterwezens
- 1.5 Ketrou's, de vuurspuwende draken op vier wielen
- 1.6 De regenboogpoort

### 2. Voorbereiden van de voorstelling

### 3. Zing mee met de versjes en liedjes

### 4. Oefeningen en spelletjes voor de volkeren



- 4.1 Janees: levend muzikaal memory-spel
- 4.2 Njamko's : ritmekaarten
  - 4.2.1 Een liedje met ritmekaarten maken
  - 4.2.2 Ritmekaarten eten
  - 4.2.3 Vul zelf het lied aan met dingen die je graag eet.
- 4.3 Ritmieoefening voor bij de woopolish
- 4.4 Knutselen met pet-flesjes
- 4.5 Ketrou-lied
  - 4.5.1 Stappenplan
  - 4.5.2 Tekst lied Ketrou
  - 4.5.3 Als tussenspel ritme bodydrum op 4 tijden
  - 4.5.4 Voor het leren van nieuwe woordenschat uit de voorstelling

### 5. Verschillende spelletjes en bedenkingen rond andere thema's

- 5.1 Ritmeoefening: algemeen KWARTETspel met ritmekaarten
- 5.2 Het cijferspelled
- 5.3 Muzikaal spelletje: lettergrepenspel
- 5.4 Thema: viewmaster
- 5.5 Thema: tijdsmachine
  - 5.5.1 Ritmieoefening
  - 5.5.2 Stempwarming
- 5.6 Thema: fee Ibaché en het land van Ibaché
  - 5.6.1 Land van Ibaché, een patchworkland
- 5.7 Thema: water, vuur, lucht, aarde

### 6. Gevoelenservaring

- 6.2 Thema: de kleuren van de regenboog
  - 6.2.1 Legende van de kleuren
- 6.3 Thema: de boom
- 6.4 Thema: duurzaamheid

### 7. Nabespreking voorstelling

### 8. Bijlagen

# 1. VERHAAL TER INFO LEERKRACHT ❖●■

## 1.1 DE FEE IBACHÉ WOONT IN HET LAND VAN IBACHÉ



De fee Ibaché leeft in harmonie met de aarde. Ze weet dat als je goed voor de aarde zorgt, je veel van terug krijgt. De fee kent de waarde van gezonde voeding, zuiver water en een gezonde lucht. Het is belangrijk geregeld rust in te bouwen, om de juiste keuzes te kunnen maken.

De naam Ibaché is ontleend aan een lied uit Nigeria. In dit lied danken ze de mooie dingen van de aarde. Ibaché betekent dus dankbaarheid. De fee Ibaché is een verhaal over duurzaam omgaan met de aarde en met jezelf, en dat begint vaak met dankbaar zijn.

Het andere personage in de voorstelling is Luna. Zij is speels en nieuwsgierig om nieuwe dingen te ontdekken. Luna is zo'n beetje de bondgenoot van de kinderen en slaat de brug tussen hen en het land van Ibaché.

Het verhaal nodigt de kinderen uit om na te denken over welke keuzes ze maken. De muzikanten wijzen de kinderen niet terecht wanneer ze niet de 'juiste' beslissing maken. Iedereen is vrij om te kiezen, maar de fee en Luna willen de kinderen doen beseffen dat ze wel keuzes hebben. Dat ze het leven zelf leuker kunnen maken.

Om die keuzes duidelijk te maken hebben de makers van De fee Ibaché vier volkeren gecreëerd die andere, bijna tegenovergestelde keuzes maken dan de fee in het land van Ibaché. Daarvoor gaan we terug in de tijd door middel van de viewmaster. De fee nodigt Luna uit in de tijdsmachine en zo reizen ze terug in de tijd.

Het wordt echter snel duidelijk dat onze volkeren eigenlijk uitvergrotingen zijn van hoe mensen nu leven.

## 1.2 JANEË'S, DE TWIJFELAARS

Door de veelheid aan informatie die ze krijgen, weten de Janeë's niet meer wat kiezen. Die overvloed aan info verklanken de kinderen tijdens de voorstelling door een kakofonie; ze spelen met verschillende instrumenten door elkaar.

Van al dat getwijfel van de Janeë's krijgen de fee en Luna, die bij het volkje op bezoek zijn, hoofdpijn en zelfs bijna ruzie. Ze vragen zich af of het fijn is zo te zijn, of er plezier is op deze manier (lied). Ze beantwoorden de vraag niet. Maar ze bedekken wel de kristal in het land van Ibaché met een stukje stof. Deze handeling staat symbool voor het niet zo goed omgaan met zichzelf en de wereld. Hoe minder gezond, hoe meer doekjes er op het kristal komen te liggen, en hoe 'donkerder' het dus wordt.

Elk volkje dat Luna en de fee bezoeken heeft een element. De Janeë's zijn het meest verbonden met de lucht.



## 1.3 NJAMKO'S, SNOEPEN EN SMULLEN

De Njamko's verwijzen op een grappige manier naar ongezonde voeding, teveel vet en suiker, er is overgewicht, veel bewerkte voedingswaren of gemodificeerd voedsel,...

De instrumenten en muziek in dit deel van de voorstelling verwijzen naar eten: de ronde shakers in de vorm van een ei, op trommels die op borden lijken, en "vette" klanken komen uit de synthesizer.

Het element van de Njamko's is de aarde.

Van al dat smullen hebben Luna en de fee dorst gekregen: ze gaan op zoek naar water. Maar het water is helemaal vies geworden van al dat plastic uit de fabriek.



## 1.4 WOOLISH, WATERWEZENS



Ze proberen te overleven in het vieze water, maar dat wordt steeds moeilijker.

De kinderen musiceren op recyclagemateriaal: flesjes die omgevormd zijn tot instrumentjes. Op de achtergrond hoor je waterdruppels, het regelmatig geklop van een fabriek op de achtergrond, het geslurp en kabbelen van water door afvoerbuizen...

De Wooplish laten de kinderen nadenken over het belang van zuiver water, droogte, vervuiling, de gevolgen van een olielek, afvalprobleem...

Het element van de Wooplish is natuurlijk water.

De fee komt de Wooplish ter hulp en bespeelt de oceandrum. Deze klanken roepen de herinnering op van de aanspoelende golven op het strand en de Wooplish veranderen terug in Luna.

Opnieuw kijkt Luna door de viewmaster en gaat na het waterverhaal op zoek naar wat warmte.

## 1.5 KETROU'S, DE VUURSPUWENDE DRAKEN OP VIER WIELEN



Op een rapritme leren de kinderen lichaamspercussie aan. Telkens wanneer de draken niezen, spuwen ze bedwelmende uitlaatgasen in het rond, en warmt de aarde op. Er komen ook steeds meer Ketrou's met alle gevolgen van dien: geluidsoverlast, files, luchtvervuiling, etc...

Enkele kinderen spelen op PVC-tonnen en metalen schalen. Herrie verzekerd!

Het is duidelijk dat het hier om het element vuur gaat.

Zo kan het niet verder. Te veel auto's... het komt tot een climax.

Luna vindt een soort stofzuigerslang (harmonic whirly) die een prachtig geluid maakt wanneer je er mee ronddraait. Ze verlangt terug naar het land van Ibaché en wil terug.

Maar hoe kan ze terug? Plots ziet Luna de gekleurde "uitlaatbuizen" van de Ketrou's op de grond. Het lijken wel alle kleuren van de regenboog!

En had de fee in het begin niet gezegd dat ze het regenbooglied moest zingen om terug naar huis te gaan?

## 1.6 DE REGENBOOGPOORT



Luna nodigt de kinderen uit om het regenbooglied te begeleiden en ja hoor, daar is de fee terug om het regenbooglied te zingen (lied regenboog).

De kinderen vormen een regenboortpoort en zo kunnen ze terug naar het land van Ibaché. Want daar voelen ze zich blij (zie feelied).



De kinderen in het land van Ibaché hebben hun keuze gemaakt en helpen de fee om de stukjes stof van de kristal weg te halen. Ze zingen samen het Ibaché-lied.



## 2. VOORBEREIDEN VAN DE VOORSTELLING ❖ ■



- **aanleren woordenschat van strofes op muzikale manier of via spelletjes**
- **vertrouwd worden met verhaallijn en sleutelmomenten van de voorstelling toekomst en verleden: tijdslijn maken, praten over vroeger, foto's van grootouders, ouders,....**
- **tijdsmachine: spel**
- **volkeren: korte beschrijving + uitleg elementen + keuze instrumenten bij bepaald volk**
- **droomland: maak samen een liedje hoe jullie droomland er uit ziet**
- **zintuigen: visualisatiereis rond voelen, ruiken, .... Herkennen van foto's en onderverdelen bij zintuigen. Leerkracht zoekt foto's uit natuur, dagelijks leven**
- **de kinderen verbinden de foto's met een bepaald zintuig**

# 3. ZING MEE MET DE VERSJES EN LIEDJES ❖●■



De liedjes uit de voorstelling zijn leuke meezingliedjes; de teksten vind je in bijlage II. Luister eerst goed naar de muziek (te vinden op ...). Let goed op het ritme en de woorden die herhaald worden, vooral in het refrein. Zeg zelf eerst enkele woorden mee met het lied. Al snel kan je samen met de kinderen de woorden herhalen.



Natuurlijk kan je bepaalde woorden af en toe extra ondersteunen door ze luid, stil, traag of snel te zeggen. Ook een grappig uitvergroot gebaar of dansbeweging kunnen de woorden extra kracht geven.



**Drama:** gevoelens uitbeelden:

bv. Njamko (smullen, lekker eten, mmmmm), Ketrou (stoer), Wooplish (uitgerekt, stromend water), Janee (twijfelen, schouders optrekken),...



## 4. OEFENINGEN EN SPELLETJES VOOR DE VOLKEREN

### 4.1 JANEES: LEVEND MUZIKAAL MEMORY-SPEL

#### **Liedtekst Janees's**

**ja-nee, ja-nee**

**Ik weet het niet, ik weet het niet (2x)**

**Wij zijn de janees de twijfelaars.**

**Misschien wel of beter niet waarom dan wel?**

**janee, janee ik weet het niet ik weet het niet...**

Verdeel de groep in duo's. Eén duo gaat naar buiten. Elk duo krijgt een bepaald woord of zinnetje toegewezen die betrekking hebben op de Janees's: ja - nee - misschien - toch wel - waarom - daarom - ik weet het niet... De duo's zorgen ervoor dat ze het woord/zin op dezelfde manier (intonatie) uitspreken.

Daarna verspreiden de kinderen zich in een grote cirkel en kijken met het gezicht naar buiten. De kinderen zijn nu levende memorykaarten. Het duo komt binnen en mag elk om beurt een "kaart" omdraaien. Net zoals bij het spel memory, moeten de kaarten omgedraaid worden en de bijpassende kaart gevonden worden.

Het kind dat omgedraaid werd, zegt zijn woord/zin. De speler luistert goed welk woord gezegd wordt en gaat op zoek naar hetzelfde woord bij een ander kind. Wanneer die het juist heeft, mag hij nog een keertje spelen, wanneer het fout was gaat zijn beurt naar zijn partner.



## 4.2 NJAMKO'S: RITMEKAARTEN ❖ ● ■



Ritmekaarten zijn kaarten waarop een voorwerp is afgebeeld met daaronder het ritme. Bijvoorbeeld een tekening/foto van een pizza met daaronder twee stippen (piz - za). De kinderen kunnen het woord zeggen, maar ook het ritme (twee stippen, dus twee korte noten) klappen of op een trommel slaan.

### **SPELLETJES MET DE RITMEKAARTEN**

De kinderen raden het woord dat jij klapt.

Je deelt de kaarten uit en laat de kinderen met kaarten naast elkaar staan. Een ander kind klapt nu alle woorden achter elkaar, en zegt de woorden erbij.

Jij doet dit ook, maar je maakt een fout (je draait er 2 om). Een ander kind mag jou verbeteren.

Zoek naar andere woorden of namen die maar uit 1 lettergreep (1 klap) bestaan. Ga zo door tot 3 lettergrepen/klappen.

#### 4.2.1 EEN LIEDJE MET RITMEKAARTEN MAKEN



Je kiest 4 kaarten uit. Die laat je voor de klas zien. De kinderen klappen en zeggen de woorden op volgorde.

Hierna zing je:

“Schmek Njam njam CHOCOLADE  
Schmek Njam njam”

Je krijgt dan bijvoorbeeld:

“Worst, hamburger, mayonaise, ketchup

Schmek Njam njam CHOCOLADE  
Schmek Njam njam”

Kennen de kinderen nog woorden van dingen die we kunnen eten? Kunnen we die woorden ook klappen?

#### 4.2.2 LEKKERE RITMEKAARTEN



Deze ritmekaarten zijn een voorbereiding op het noten lezen. Het woord worst (1 klap) moet even lang duren als het woord hamburger (3 klappen)!

1 stip/klap	worst
	-----
2 stippen/klappen	piz -za
	-----
3 stippen/klappen	ham -bur -ger
	-----
4 stippen/klappen	cho -co -la -de
	-----
5 stippen/klappen	frie -ten met ket -chup
	-----

#### Liedtekst Njamko-lied:

*Wij eten graag chocolade  
met frieten en ketchup  
We snoepen en drinken graag  
Heel de dag door en eten samen in koor*

*Schmek Njam njam CHOCOLADE  
Schmek Njam njam  
Coca-cola, marsmallows, frikandelle, caramelle, nutella en zeker crème-fraiche.*

### 4.2.3 VUL ZELF HET LIED AAN MET DINGEN DIE JE GRAAG EET



*Wij eten graag ... (4 lettergrepen)*

*met ... (5 lettergrepen)*

*We snoepen en drinken graag*

*Heel de dag door en eten samen in koor*

*Schmek Njam njam CHOCOLADE*

*Schmek Njam njam*

#### **Tekenen/knutselen**

Hoe ziet jouw lekkerland eruit? Maak een tekening, een collage of een maquette met een landschap vol lekkers.

## 4.3 WOOLISH: RITMIEKOEVENING ❖●■

### OEFENING

We stappen allemaal in een ruimte of op de speelplaats in een zelf gekozen regelmatige stap. We observeren elkaar en zien dat er kinderen zijn die heel snel stappen, andere heel traag en andere met een min of meer gemiddelde snelheid.

We gaan per twee staan en stappen naast elkaar en proberen een zelfde stapritme te vinden.

Nadien doen we dit met groepjes van vier. De andere kinderen kijken toe want het is heel leuk om te observeren wat er allemaal gebeurt en dat dit soms heel vlot gaat en soms bijna onmogelijk is.

Daarna kunnen we het met heel de klas proberen. Zonder te praten of af te spreken blijven we gewoon stappen tot we uiteindelijk allemaal samen in het zelfde tempo stappen.

We eindigen met een bespreking: wat gebeurde er allemaal? De kinderen praten hier graag over.



## 4.4 KNUTSELEN MET PET-

Maak muziek met wegwerpmateriaal

### Flessenorkest

Neem halve liter flesjes van water (groen, blauw, rood).

Onderaan zie je een lichte naad. Maak met een mes een sneetje erin, en snij dan met een schaar de onderkant van het flesje af. Knip nu repen van ong. 0,5 cm van beneden naar boven. Stop met knippen waar de flessenhals smaller wordt. Zo heb je een heel leuk schud-instrument waarmee heel veel leuke activiteiten mee te doen zijn. De kinderen vinden het prachtig!

Bewaar ook de onderkant. Wanneer je twee flesbodems hebt, kan je die vullen met wat kleine steentjes en aan elkaar plakken met stevige plakband. Zo maak je gemakkelijk een maracas van wegwerpmateriaal.

Ook het dopje hoeft je niet weg te gooien. Als je de ribbeltjes tegen elkaar wrijft krijg je ook een leuk geluid.



## 4.5 KETROU-LIED ❖ ● ■

### 4.5.1 STAPPENPLAN



1. ritmekaarten tonen tekening + woord + ritme
2. verschillende ritmes inoefenen
3. liedtekst op bord schrijven
4. uitbreiding zoek les rond rappen.

### 4.5.2 LIEDTEKST KETROU ■



Draai de (tekening van sleutel) om en we  
 puffen en we (tekening van roken)  
 Zoveel (tekening van witte wolken), het  
 lijken wel (tekening van spaken)  
 Wij zijn de Ketrou's  
 (tekening van draak) op (vier wielen)  
 en wanneer we (tekening van niezen)  
 hahahaha tsjie  
 dan spuwen we (tekening van vuur)

### 4.5.3 BODYPERCUSSION ❖ ● ■

1	2	3	4
UIT-	LAAT -	PIJP	Bah!!
Sla op Rechter sleutelbee n	Sla op Linkersleute lbeen	Sla op bovenben en	Neus dichtknijp en
HAHA	HAHA	TSJIE-	IE
Op bovenben en klappen	Op bovenbenen klappen	Handen in de lucht (2 tijden)	
VIER		WIE-	LEN
Draaibewe ging met handen zoals wielen naast lichaam (2 tellen)		Zelfde draaibewe ging Maar dubbel zo snel	Zelfde draaibewe ging Maar dubbel zo snel

#### 4.5.4 NIEUWE WOORDEN ■



##### **Muzikaal spelletje: lettergrepenspel**

Laat één kind naar buiten gaan. Met de rest van de kinderen spreek je een woord af: bv. auto (2 lettergrepen). Verdeel de groep in twee en geef hen elk één lettergreep. Elke groep zingt een bekende melodie (bv. Broeder Jacob) met als tekst enkel de hun toegewezen lettergreep.

Groep 1 zingt: au au au au au au au au...

Groep 2 zingt: to to to to to to to to...

Wanneer de groepen aan het zingen is, komt het kind terug binnen en moet het woord raden door de verschillende lettergrepen bij elkaar te voegen. Hoe ouder de kinderen, hoe meer lettergrepen.

Enkele woorden uit het Ketroulied:  
spoken - wolken - auto - botsing - uitlaat-  
pijp - wielen - niezen - sleutel - file

## 5. VERSCHILLENDE SPELLETJES EN BEDENKINGEN ROND ANDERE THEMA'S



### 5.1 RITMEOEFENING: KWARTETSPEL MET RITMEKAARTEN

Om woorden uit liedjestekst te leren (her)kennen.

Groepjes van 4 leerlingen  
Hoeveelheid kwartetten = aantal leerlingen delen door 4  
Elk kaartspel heeft eigen kleur en 16 kaarten van 7 op 10 cm.

- **A. Kleuren: Rood, lichtgroen, oranje, appelblauwzeegroen**
- **B. Etenswaren: snoep, pizza, hamburger, chocolade**
- **C. Boom, wortels, fluisteren, honderden jaren**
- **D. Ibaché: fee, kristal, Regenboogpoort, land van Ibaché,**

#### Didactische uitwerking

##### Vorbereiding:

Hang de ritmekaarten in de juiste groep bij elkaar.

Leerkracht leest woorden ritmisch, leerlingen zeggen na.

Leerkracht klapt woorden, leerlingen zeggen na.

*Leerkracht en leerlingen vernoemen steeds de groep (kleuren, eten, boom, land van Ibaché)*

Leerkracht klapt een ritme uit een groep (vb. appelblauwzeegroen uit de kleuren-groep), kinderen raden welke kleur de juf klapt.

Leerkracht klapt een ritme uit een groep en een leerling klapt een ander ritme uit dezelfde groep. Leerlingen mogen ook een ritme klappen uit een groep en een leerling klapt een ander ritme uit dezelfde groep.

##### *Spel uitleggen:*

Kaarten schudden en verdelen  
Iemand vraagt een kaart, noemt de groep (zwijgt) en klapt het ritme van de gewenste kaart vb. mag ik van Barbara, uit groep C (zwijgt) en tikt drie keer (flui-ste-ren).

De vrager moet het correcte ritme tikken De boodschap voor diegenen die luisteren is dus goed te luisteren en juist interpreteren.

Het spel verloopt verder zoals het gewone kwartetspel.



Afspraken: stil zijn en luisteren naar elkaar  
 De kleinste mag beginnen en dan in wijzerszin.  
 Als je een kaart hebt gekregen is het aan de volgende  
 Als je een ritme verkeerd klappt, kan je ook geen kaart krijgen  
 Speel eerlijk en geconcentreerd.

Nog eens opfrissen van de ritmes en woorden.  
 Spelen maar!

A. Rood	lichtgroen	oranje	appelblauwzeegroen
Lichtgroen oranje appelblauw- zeegroen	Appelblauw- zeegroen Rood oranje	Rood Appelblauw- zeegroen lichtgroen	Oranje Lichtgroen rood
B. snoep	Pizza	hamburger	Chocolade
Pizza Hamburger Chocolade	Hamburger Chocolade snoep	Chocolade Snoep pizza	Snoep Pizza hamburger
C. boom	wortels	fluisteren	Honderden jaren
Wortels Fluisteren Honderden jaren	Fluisteren Honderden jaren boom	Wortels Honderden jaren boom	Boom Wortels fluisteren
D. fee	kristal	regenboogpoort	Land van Ibaché
Kristal Regenboogpoort Land van Ibaché	Regenboogpoort Land van Ibaché fee	Land van Ibaché Fee kristal	Fee Kristal regenboogpoort

## 5.2 HET CIJFERSPELLIED

De kinderen zingen de cijfers en de juf de tekst.

### Liedtekst Lunaliëd

1,2,3,4 wat een plezier  
4,5,6, 'k heb vandaag geen les  
7 is mijn geluksgetal  
en 8 geeft mij veel kracht  
op 9 volg ik nieuwe wegen  
en op 10 is er altijd iets te zien!!!

Werken rond rijm: nieuwe liedjes uitvinden die rijmen op de cijfers.

## 5.3 THEMA: VIEW-MASTER



View-Master is de merknaam van een systeem voor stereofoto's. Het systeem werd in 1938 uitgevonden door de Amerikaanse Duitser William Gruber en in productie genomen door Sawyer's, een fabriekje in Grubers woonplaats Portland (Oregon).

De dia's zijn gemonteerd in ronde kartonnen schijven, zeven paren per schijf. Deze schijven passen in een stereoscoop of diaprojector. De stereoscopen zijn voor weinig geld te koop, maar er bestaan ook duurdere stereoscopen van uitstekende kwaliteit. In de oorlog werd het systeem voor opleidingen gebruikt door het Amerikaanse ministerie van defensie. Na de oorlog werd View-Master bij het algemene publiek populair.

In het medisch onderwijs werd het View-Master-systeem regelmatig gebruikt als toevoeging bij boeken die belangrijke structuren in 3D moesten uitleggen, zoals anatomie en de uitleg van chirurgische ingrepen.

- Spelletje rond viewmasterlied: ik zie, ik zie wat jij niet ziet. Raadspelletje waarbij een kind een voorwerp in de klas (of kies een thema) kiest. De andere kinderen moeten raden wat het voorwerp is. Ze stellen vragen. Degene die het voorwerp gekozen heeft mag enkel antwoorden met ja en nee.
- Opstel/tekening/collage maken over welke volkeren men nog zou kunnen zien door viewmaster (fantasieverhaal)?

“Ik kijk door de viewmaster en ik zie.... “

#### **Lied viewmaster:**

Door de viewmaster kijken we hoe het was.

Turen en gluren, kom mee op avontuur

## 5.4 THEMA TIJDSMACHINE ●■

We keren terug in de tijd. Hoe kunnen we dat? Ja, door de toverkrachten van de fee maar die is er nu niet. Waarom niet met een tijdsmachine die we zelf creëren?

### 5.4.1 RITMIEKOEFFENING ●■

We staan in een cirkel. We zoeken elk een grappig geluid en een herhalende beweging. Een eerste persoon gaat in het midden van de cirkel en wordt het eerste onderdeel van de tijdsmachine: hij herhaalt steeds hetzelfde geluid en beweging. Een tweede persoon haakt zich ergens vast aan de eerste (been, arm,...) en herhaalt steeds een ander geluid en beweging. Zo kunnen we verder en verder gaan tot we een eigenaardige constructie bekomen met herhalende geluiden en bewegingen. Opgepast dat hij niet ontploft!!!!!! We kunnen het met kleine groepjes van +/-5 kinderen doen. Het zullen altijd andere tijdsmachines worden. Als we het met heel de klas doen wordt het natuurlijk een enorme tijdsmachine die riskeert uit de hand te lopen. Maar zeker het proberen waard!

## 5.4.2 STEMOPWARMING ● ■

### **We vertrekken met onze tijdsmachine: naar de toekomst of terug in de tijd?**

- We gaan terug in de cirkel staan en maken allerlei verschillende zwevende stemgeluiden. Stijgen en dalen of we blijven allemaal op één toonhoogte die we zonder onze stem te forceren herhalen. We luisteren naar het effect en proberen nadien één gezamenlijke toon te vinden.
- Nadien kan er ook een persoon aangeduid worden die de tijdsmachine bestuurt. Hij tekent met zijn hand een op en neergaande weg in de lucht en iedereen volgt deze met de stem.
- We kunnen de weg ook tekenen op het bord en doen nadien hetzelfde met onze stem.
- Onze tijdsmachine doet raar, hij maakt schokkende geluiden.  
De bestuurder kan dit effect ook aanduiden met een zelf uitgevonden afgesproken signaal waarop de groep reageert.
- We zoeken ook samen een signaal dat aangeeft wanneer we aangekomen zijn en welke geluid dat maakt.

## 5.5 THEMA: FEE IBACHÉ EN HET LAND VAN IBACHÉ ● ■

Filosoferen met kinderen: vraag de kinderen of ze een idee hebben wat Ibaché betekent. Waarom heet de fee zo? Nodig de kinderen uit de betekenis van hun eigen naam te achterhalen. Vele namen hebben namelijk een dieperliggende betekenis.

- Op het einde van de voorstelling zingen Luna en de fee een grappig Ibaché-lied. Ze spelen met de lettergrepen en klinkers van Ibaché. Laat de kinderen een eigen namenlied improviseren à la Iba-bebabubaché.
- Maak een tekening/opstel/schilderij hoe jouw ideale land, jouw land van Ibaché er uit zou zien! Gebruik je fantasie.
- Spreken en schrijven: Vraag hen naar een eigen plekje dat ze zich herinneren (vakantie, vroegere school, het koertje met de bloembakken bij oma...)
- Het kan om een plek gaan waar ze dikwijls geweest zijn of juist slechts één enkele keer. Het kan om een prettige herinnering gaan of om een heel trieste. Vertel hen over je eigen lievelingsplekje om hen te stimuleren of vertrek vanuit prenten, foto's.

Verdeel de klas twee aan twee en vraag hen aan hun partner te vertellen:

Waar de plek zich bevindt

Hoe de plek eruit ziet

Waarom die plek zo belangrijk is

Hoe hij / zij zich voelde op die plek

Wat hij / zij daar deed

Deze ervaring kan beperkt blijven tot twee. Maar misschien willen zij de herinnering delen met de klas. Laat hen een korte tekst maken waarin zij die plek voorstellen zoals een gids zou doen.

### 5.5.1 LAND VAN IBACHÉ - EEN PATCHWORKLAND ●■

- Laat hen een tekening maken van een hoekje, een perk, een preeel uit hun eigen land van Ibaché .
- Maak een patchwork met de verschillende tuintekeningen. Bespreek wat waar komt. Combineer de kleuren, de thema's. Zo ontstaat een heel unieke voorstelling van 'het land van Ibaché' door de hele klas waarin ieders persoonlijke input aanwezig is. Een kunstwerk . Laat hen een kunstwerk boetseren / knutselen
- Voor in hun land van Ibaché Bespreek: Heeft het kunstwerk een specifieke kleur? Welke ? Waarom? Welke gevoelens roepen die specifieke kleuren op? donker / licht - blij / triest - veel lawaai (gekwetter en getjilp, spelende kinderen) / heel stil .
- Verzamel prenten / foto's / reproducties van schilderijen / foto's van tuinen

### 5.6 THEMA: WATER, VUUR, LUCHT, AARDE ●

- Klas in 4 verdelen en elke groep schildert/schrijft op een groot blad wat bij hen opkomt bij het horen van een element.
- Zoek en zing liedjes die passen bij de elementen vb. VUUR: 'k heb de zon zien zakken, brand in Mokum, WATER: al die willen te kapren varen, LUCHT: de Zeppelin ( we stijgen met een zucht), AARDE: in het bos staat een huisje,...

## 6. GEVOELENSERVARING ●

Tijdens de ontmoeting van Luna met de fee, vertelt dat fee dat het belangrijk is om je zintuigen te gebruiken. Onze zintuigen helpen ons te ontspannen. Wanneer we voelen, ruiken, proeven, horen en kijken, kunnen onze gedachten niet ergens anders zijn. Als verwerkingsopdracht is het fijn om een geleide meditatie te doen met de kinderen,

### 6.1 GELEIDE MEDITATIE: DE DRUKKE STAD ●■

Je loopt langs een drukke weg,  
de auto's razen langs je heen,  
de benzinedamp slaat tegen je aan,  
Niemand ziet je gaan.  
Je voelt je niet prettig.  
Je voelt je ook alleen.  
Je loopt langs een muur en je ziet een poortje.  
Het poortje ziet eruit zoals jijzelf wilt.  
Het is een houten poortje of een ijzeren poortje.  
Misschien wel een poortje van bloemen of van kleuren. Je mag het helemaal zelf bedenken.  
Je opent het poortje en loopt er doorheen, je komt in een mooi bos.  
Vanaf het poortje loopt een pad dieper het bos in. Het pad is begroeit met mos.  
Je loopt over het pad en hoort de stilte in het bos. Je hoort de vogeltjes fluiten, en een uil roepen.  
Een specht klopt tegen een boom.  
In de verte hoor je stromend water, je loopt ernaar toe.  
Je loopt door het struikgewas en plots

sta je voor een snelstromende rivier.  
De zon schijnt door de wolken en door het opspattende water wordt een regenboog zichtbaar.  
De kleuren vallen een voor een voor je voeten neer en je voelt ze door je voeten.  
Aan het eind van de regenboog zie je iets blinken. Je loopt helemaal naar het einde van de regenboog en ziet dan wat er zo blinkt. Het is een hele mooie kristal. Hij ligt aan de voeten van een wondermooie fee. Je kijkt naar haar en ze lacht naar je.  
Ze vraagt of je haar iets wil vragen of vertellen. Je mag haar alles zeggen.  
Wanneer jullie klaar zijn met praten, sta je op en kijk je nog eens naar de regenboog. Je draait je om en loopt terug naar het bos. Door het bos loop je terug naar het poortje.  
De vogels begeleiden je. Je voelt je heel licht en blij.  
Bij het poortje aangekomen, open je het poortje en stapt er doorheen.



Je bent weer terug in de hectische stad.  
Maar er is iets veranderd. Of ben jij dat?  
De drukte raakt je niet. Mensen lachen je toe, je hebt een lekker gevoel.  
Je voelt je gelukkig.  
Dit poortje is van jou, niemand kan dit poortje openen,  
Want jij hebt het bedacht,....alleen jij.  
Je kunt hier komen wanneer je wilt, wanneer je je niet lekker voelt of zomaar.  
Onthoud dat dit poortje van jou is en dat je er altijd terug kan komen!  
Beweeg langzaam je vingers en je tenen, rek je eens lekker uit en doe je ogen open.  
Kom nu op je eigen tempo terug.

Duur: minimaal 15 minuten. Maximaal naar eigen invulling.

Doel: ontspanning en je vrij voelen.

Plaats: op een stoel of de grond, waar niet teveel spullen staan of veel geluiden van buitenaf zijn; zorg dus voor een rustige omgeving.

Groepsgrootte: onbepaald

Startvoorwaarde: zorg dat iedereen lekker zit/licht en serieus is. De leerkracht leest de tekst langzaam voor en zorgt ervoor dat de kinderen alles voor zich kunnen zien.

## 6.2 THEMA: DE KLEUREN VAN DE REGENBOOG ●■

### Liedtekst

Als je iets anders wil, begin dan met dromen  
Na regen komt zonneschijn dat weet je zeker wel  
We gaan op zoek naar het land voorbij de regenboog.

### 6.2.1 LEGENDE VAN DE KLEUREN ●■

De kleuren van de wereld waren eens aan het discussiëren. Zij stelden allemaal dat zij de beste waren, de meest belangrijke, de meest nuttige en de favoriet.

#### GROEN zei:

“Het is duidelijk dat ik de meest belangrijke ben. Ik sta gelijk aan het leven en de hoop. Ik ben gekozen voor het gras, de bomen en de bladeren. Zonder mij zouden alle dieren dood gaan. Kijk maar op het platteland en je zal zien dat ik in de meerderheid ben.”

#### BLAUW onderbrak:

“Jij denkt alleen maar aan de aarde, maar denk eens aan de lucht en de zee. Het is het water dat de basis is van het leven en de wolken die voortkomen uit de diepe zee. De lucht geeft ruimte en vrede en sereniteit. Zonder vrede, zijn jullie niets.”

#### GEEL mompelde:

“Julie zijn allemaal zo serieus. Ik breng glimlachen, vrolijkheid en warmte in de wereld. De zon is geel, de maan is geel, de sterren zijn geel. Elke keer als je naar een zonnebloem kijkt, begint de hele wereld te glimlachen. Zonder mij zou er geen lol aan zijn.”

#### ORANJE begon toen haar uiteenzetting:

“Ik ben de kleur van gezondheid en kracht. Ik mag dan schaars zijn, maar ik ben wel precieus omdat ik voorzie in de behoeften van de mensheid. Ik draag de meest belangrijke vitamine. Denk aan wortels, pompoenen, sinaasappels en mango's. Ik hang er niet altijd maar, als ik de hemel vul tijdens de zonsopkomst op zonsondergang, dan is mijn schoonheid zo schitterend dat niemand meer aan andere kleuren denkt.”



**ROOD** hield het niet langer uit en hij schreeuwde:

“Ik ben de heerser van jullie allemaal - ik ben bloed - levensbloed! Ik ben de kleur van het gevaar en/of heldendom. Ik ben bereid te vechten voor een doel. Ik breng vuur in het bloed. Zonder mij zou de aarde zo leeg zijn als de maan. Ik ben de kleur van passie en van liefde, de rode roos, de kerstroos en de klaproos.”

**PAARS** rekte zich uit tot zijn volle lengte. Hij was erg groot en sprak met veel pracht: “Ik ben de kleur van koninklijk en macht. Koningen, chefs en bisschoppen hebben altijd mij gekozen omdat ik sta voor autoriteit en wijsheid. Mensen twijfelen niet aan mij - zij luisteren en gehoorzamen.”

**INDIGO** sprak tenslotte; veel rustiger dan alle anderen, maar met net zoveel vastberadenheid: “Denk aan mij. Ik ben de kleur van de stilte. Ik val haast niet op, maar zonder mij zouden allemaal oppervlakkig zijn. Ik sta voor gedachte en reflectie, schemering en diep water. Je hebt mij nodig voor balans en contrast, voor gebeden en innerlijke rust.”

De kleuren gingen maar door, elk overtuigd van zijn of haar superioriteit. Hun discussie werd steeds heftiger en heftiger. Plotse-ling kwam er een enorm heldere bliksem-schicht en de donder rolde en bulderde. Er volgde een enorme stortbui. De kleuren krompen ineem uit angst en zochten veiligheid dicht bij elkaar.

Midden in dit geweld begon de regen te spreken:

“Jullie, domme kleuren, vechtend onder-ling, elk proberend te domineren over de anderen. Weet je dan niet dat jullie stuk voor stuk gemaakt zijn voor een speciale reden, uniek en verschillend? Sla de handen ineem en kom naar mij toe.” Zij deden wat ze gevraagd werden en de kleuren kwamen bijeen en sloegen de handen ineem.

De regen ging door:

“Vanaf nu, elke keer als het regent, zal elk van jullie zich uitstrekken naar de hemel in een grote boog van kleuren als een herin-nering aan het feit dat je kan samenleven in vrede. De regenboog is een teken van hoop voor morgen.”

En zo, iedere keer als er een flinke regenbui de wereld schoonwast en een regenboog in de lucht verschijnt, denk er dan aan dat je elkaar waardeert.

## 6.3 THEMA: DE BOOM ●

### **Tekst boomlied**

Boom, wijze boom  
Boom, wijze boom  
De wortels groeien diep in de aarde  
Boom, wijze boom  
Mchtig is je kruin  
Boom, wijze boom  
Honderden jaren sta je wijsheid te vergaren  
Boom, wijze boom  
Takken, bladeren shhh  
Boom, wijze boom  
Wiegen ruisen fluisteren shhh  
Boom wijze boom  
Vogels zingen hun mooiste lied  
Boom, wijze boom...

Filosoferen met kinderen: waarom bedankt de fee Ibaché de boom? Ze noemt hem wijze boom. Wat betekent dat?

## 6.4 THEMA DUURZAAMHEID ●

### **Bespreek**

Vervuiling van water door de fabriek...  
Teveel ongezond snoepen  
Teveel informatie doet ons twijfelen...  
Steeds meer auto's-Opwarming van de aarde

## 7. NABESPREKING VOORSTELLING ●

Gesprekje over de voorstelling

Gerichte vragen kunnen helpen om hun beleving te benoemen. Ook al kunnen de indrukken bij kinderen soms erg vluchtig zijn, het loont de moeite om er even op door te gaan.

- **Wat gebeurde er allemaal in de voorstelling?**
- **Wat vond je mooi, grappig, raar, griezelig, ...?**
- **Wanneer was je blij, bang, boos, verdrietig?**
- **Hoe zag de fee er uit in de voorstelling?**
- **Hoe zag Luna er uit in de voorstelling?**
- **Waarom wilde de fee niet weg uit het land van Ibaché?**
- **Waarom wilde Luna wel op avontuur?**
- **Welke rare volkeren hebben Luna en de fee gezien?**
- **Waarom vragen Luna en de fee iedere keer of het fijn is zo te zijn?**
  - Het is toch fijn om te snoepen? ...
  - Of er plezier is om deze manier?
  - Dat janee-lied is toch grappig?
- **Welke instrumenten heb je gehoord? Vond je de instrumenten passen die gespeeld werden bij elk volk?**
- **Hoe ziet het land van Ibaché eruit? De boom? Wat vond je ervan?**
- **Hoe raakte Luna terug in het land van Ibaché?**
- **Wat gebeurde er op het einde?**

## BIJLAGE I: UITLEG INSTRUMENTEN

Tijdens de voorstelling worden heel wat bijzondere instrumenten bespeeld die tamelijk onbekend zijn. Ze zijn heel bijzonder omdat ze bijdragen aan de feeëriekke sfeer. De kinderen luisteren steeds vol bewondering naar de prachtige klanken. Enkele instrumenten kunnen door de laagdrempeligheid ook door de kinderen zelf bespeeld worden.

### Hapi

De hapi is een recent uitgevonden instrument. Het is gemaakt uit staal en stelt ook mensen zonder muzikale achtergrond in staat muziek te maken. Je kan er met de vingertoppen op slaan of met kloppers. De hapi is ideaal voor het spelen van percussieve ritmes met een melodische inslag. Het is dus een slaginstrument.

Hoe wordt de toon gemaakt?

De unieke toon van de Hapi ontstaat door het aanslaan van gestemde stalen 'tongen'. Wanneer zo'n tong snel en zachtjes aangeslagen wordt, begint het te trillen waardoor er klankgolven ontstaan.

Door de lengte en vorm van zo'n tong te veranderen, ontstaan verschillende tonen. De tonen op de Hapi zijn zo gearrangeerd dat ze allemaal mooi samenklanken.



### **Tube chimes**

Tube chimes (buisblokkenspel) zijn koperen buizen die gemonteerd zijn op een houten raam uit eshout. Het typische aan dit instrument is dat de klank wel 1 tot 2 minuten kan blijven doorklinken. Het instrument klinkt heel feeëriek, zoals klokjes. De buizen worden door een klopper aangeslagen die bedekt is met vilt of stof.



### **Ocean drum**

Stel je jezelf voor op een prachtig strand, je hoort het spel van de golven die af en aanrollen. Je ontspant en haalt eens diep adem.

Dit is de sfeer die de oceandrum kan oproepen. Hij is gemaakt uit drumvellen waarvan één doorschijnend en één wit is. Daartussen zitten metalen kraaltjes die, wanneer de trommel heen en weer bewogen wordt, het effect creëren van de branding.



### Harmonic Whirley

De hapi is een recent uitgevonden instrument. Het is gemaakt uit staal en stelt ook mensen zonder muzikale achtergrond in staat muziek te maken. Je kan er met de vingertoppen op slaan of met kloppers. De hapi is ideaal voor het spelen van percussieve ritmes met een melodische inslag. Het is dus een slaginstrument.

Hoe wordt de toon gemaakt?

De unieke toon van de Hapi ontstaat door het aanslaan van gestemde stalen 'tongen'. Wanneer zo'n tong snel en zachtjes aangeslagen wordt, begint het te trillen waardoor er klankgolven ontstaan.

Door de lengte en vorm van zo'n tong te veranderen, ontstaan verschillende tonen. De tonen op de Hapi zijn zo gearrangeerd dat ze allemaal mooi samenklinken.



De Goshen partner-kalimba



### **Kalimba**

De kalimba is ontstaan in Afrika en wordt ook wel duimpiano genoemd omdat hij met de duimen bespeeld wordt. Meestal is het een houten plankje met een aantal metalen staafjes. Soms wordt er ook een houten klankkast aan vastgemaakt om de klank beter te laten resoneren. Het bijzondere aan deze Goshen kalimba is dat hij gemaakt is van een gedroogde kalebas ( een typisch Afrikaanse groente), die afgewerkt werd met een vlak stuk hout waarop dan aan beide zijden een kalimba is gemonteerd. Aan de ene kant zijn er 11 staafjes, aan de kleine kant acht. Op deze manier is het een heel fijn instrument om duetjes te spelen.

### **Boomwhackers**

Dankzij de opeenvolging van de kleuren van de boomwhackers worden ze in de voorstelling gebruikt om de regenboogpoort te maken.

Naast het feit dat ze verwijzen naar de regenboog, zijn de boomwhackers hele leuke hulpmiddelen om te gebruiken tijdens de muziekles. Ze zijn gemaakt van PVC (onverwoestbaar!). Ze maken geluid door ze op de grond, lichaam of op de muur/stoel,... te slaan. Een set bestaat uit tubes van verschillende lengtes, waardoor alle noten van de toonladder aan bod komen.

Ze zijn dus geschikt voor notenleerinitiatie, het exploreren van ritmes, akkoorden spelen,... Daarnaast zijn het ook leuke instrumenten om te werken aan communitybuilding: wanneer elk kind een tube bespeelt, kunnen ze samen een liedje spelen. Gewoon op een rij gaan staan in de juiste volgorde.



## BIJLAGE 2: LIEDTEKSTEN

### Ibaché

Ibaché, ibabaché, ibabaché, iiiibaaachééé  
Ibaché Ibabaché, Ibaaché IIIbaachéé  
Ibaché

### Lunalied

1,2,3,4 wat een plezier  
4,5,6, 'k heb vandaag geen les  
7 is mijn geluksgetal  
en 8 geeft mij veel kracht  
op 9 volg ik nieuwe wegen  
en op 10 is er altijd iets te zien!!!

### Boomlied

Boom, wijze boom  
Boom, wijze boom  
De wortels groeien diep in de aarde  
Boom, wijze boom  
Machtig is je kruin  
Boom, wijze boom  
Honderden jaren sta je wijsheid te vergaren  
Boom, wijze boom  
Takken, bladeren shhh  
Boom, wijze boom  
Wiegen ruisen fluisteren shhh  
Boom wijze boom  
Vogels zingen hun mooiste lied  
Boom, wijze boom...

### Lied viewmaster

Door de viewmaster kijken we hoe het was.  
Turen en gluren, kom mee op avontuur

### Janeelied

ja-nee, ja-nee  
Ik weet het niet, ik weet het niet (2x)  
Wij zijn de janees de twijfelaars.  
Misschien wel of beter niet waarom dan  
wel?  
janee, janee ik weet het niet ik weet het  
niet.....

### Njamko-lied

Wij eten graag chocolade  
met frieten en ketchup  
We snoepen en drinken graag  
Heel de dag door en eten samen in koor  
Strofe:  
Schmek Njam njam CHOCOLADE  
Schmek Njam njam  
Coca-cola, marsmallows, frikandelle, cara-  
melle, nutella en zeker crème-fraiche.

### Ketrou-lied

SOLO  
Draai de sleutel om, en we puffen en we  
roken.  
Zoveel witte wolken, het lijken wel spoken

Wij zijn de Ketrous,  
draken op vier wielen  
Wij zijn de Ketrous  
en wanneer we niezen, hahahahatsjie  
dan spuwen we vuur.

Koor:

We kunnen er niets aan doen  
Hahahahahatsjie ki boem!  
We kunnen er niets aan doen  
Hahahahatsjiki boem!

SOLO:

We komen met steeds meer, dat wordt  
aanschuiven geblazen  
Sta maar op de rem, t is gedaan met  
snel razen.

Wij zijn de Ketrous,  
draken op vier wielen  
Wij zijn de Ketrous  
en wanneer we niezen, hahahahatsjie  
dan spuwen we vuur.

Koor:

We komen in ademnood  
Hahahahahatsjie ki boem!  
We komen in ademnood  
Hahahahahatsjie ki boem!

### **regenbooglied**

Als je iets anders wil, begin dan met  
dromen  
Na regen komt zonneschijn dat weet je  
zeker wel  
We gaan op zoek naar het land voorbij  
de regenboog.

### **Ibachélied**

Ibaché, ibabaché, ibabaché, iii-  
ibaaachééé  
Ibaché Ibabaché, Ibaaché IIIbaachéé

De fee Ibaché kom we gaan mee,  
Over zee en vallei ,  
En we zijn blij, ja kom er bij!!

We kijken, horen, voelen, ruiken  
Terug in de tijd,  
Zonder spijt.

Ja we gaan ervoor, samene hand in  
hand.  
Ja we gaan ervoor en zingen in koor

Ibaché, Ibabobébu, Ibaché 2x

# NOTA'S

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

# NOTA'S

A series of horizontal dotted lines for writing notes.



